

KÁLVINISTA SZEMLE

A SZLOVÁKIAI REFORMÁTUS KERESZTYÉN EGYHÁZ
HIVATALOS LAPJA

LXXX. évfolyam

4. szám

Komárom, 2009. április

Ára 35 cent

FELTÁMADT, ÉS ELŐTTETEK MEGY...

„Szombat elmúltával, a hét első napjának hajnalán, elment a magdalai Mária és a másik Mária, hogy megnézzék a sírt. És íme, nagy földrengés volt, az Úr angyala leszállt a mennyből, odament, elhengerítette a követ, és leült rá. Tekintete olyan volt, mint a villámlás, és ruhája fehér, mint a hó. Az örök a tőle való félelem miatt megrettentek, és szinte holtra váltak. Az asszonyokat pedig így szólította meg az angyal: »Ti ne féljetek! Mert tudom, hogy a megfeszített Jézust keresitek. Nincsen itt, mert feltámadt, amint megmondta. Jöjjetek, nézzétek meg azt a helyet, ahol feküdt. És menjetek el gyorsan, mondjátok meg a tanítványainak, hogy feltámadt a halottak közül, és előttetek megy Galileába: ott meglátjátok őt. Íme, megmondtam nektek!«” (Mt 28,1–7).

Csaknem kétezer év elteltével is hirdethetjük, hogy a feltámadott és élő Úr „előttetek megy” (Mt 28,7). Miért lehet ez az örömhír még mindig időszerű?

Azért, mert Jézus feltámasztásával Isten az üdvtörténetnek egy új szakaszát indította el. A sírhoz siető és a tanítványokat megelőzően oda érkező asszonyok a tanítványok tanítóivá lettek. Húsvét reggelén a sírhoz közeledők szemmel látható és kézzel fogható jeleket láttak arra, hogy valami rendkívüli dolog történt, ami által maga Isten vezeti az asszonyokat a húsvéti esemény teljes megértésére. Nyilvánvaló, hogy az evangéliumi tudósításban nem valami szubjektív látomásról van szó, hanem Isten szuverén beavatkozásáról, melynek bizonyítékai is vannak és amelyek rámutatnak Isten új és váratlan, azaz emberi értelmet felülhaladó munkájára.

A félelem érzése volt az első, amit a húsvéti örömhír kiváltott a szem- és fültanúkból. Mindenki megijedt, mint ahogy ma is sokan megrettennek, ha valami rendkívüli történik. De akik Jézussal kapcsolatban vannak, akik emlékeznek vagy akiket lehet emlékeztetni Jézus szavaira (Lk 24,6–8), azok félelmét öröm váltja fel. Sem az angyal, sem a feltámadott Jézus nem hagyta őket félelemben: „Ti ne féljetek!” (Mt 28,5b) – hangzott a biztatás. Isten irántunk való szeretetének megragadása mindig kiűzi a félelmet. Soha nem szabad elfelednünk, hogy a Jézus sírjához kimenő asszonyokkal már ott, az első húsvétkor megtörtént a döntő fordulat: a halott Jézust

keresték, s a feltámadott Krisztusról vettek örömhírt. Nemcsak velük történt ez meg, hanem ez az evangélium hirdettetik nemzedékről nemzedékre. Találkozhatunk vele mi is – nem a temetőkert néma halottjával, hanem az élő Úrral, aki velünk van földi életünkben, minden napon.

Az evangélisták egybehangzó feljegyzése szerint az asszonyok a megfeszített és meghalt Jézust keresték, hogy az akkori szokás szerint megadják neki a végső tisztességet. Ennyi telt a hitükből: részvét, kegyelet, hálás és bánatos tiszteletadás. Ebben állította meg őket az angyal váratlan kijelentése: nincs itt a megfeszített, hiába is keresnék a sírban. Azonban a sírnál nem lehet megtorpanni, tovább kell menni, hogy a Feltámadottal legyen találkozásunk.

A mai ember ünneplésében is kísért a halott Jézusra emlékező kishitűség. Nem elég csupán Jézus földi életének eseményeit felidézve Betlehemtől a Golgotáig, Arimátiai

József sírboltjáig eljutnunk, mert így nem lehet találkozni vele, az élő Úrral. Ő nincs a sírban. Hangzik az örömhír: Feltámadt!

A sírhoz érkezők az örömhírnek nem lehetnek csupán tudomásul vevői. Azonnal megbízást kapnak: legyetek a Feltámadottnak követői, örömmüzenetének hirdetői, és mondjátok meg az ő tanítványainak: feltámadott, „előttetek megy”, találkozni fogtok vele. És az ígéret nem úgy hangzik, hogy a Jézus sírja mellett megállva az ő emlékével fognak találkozni, hanem valóságosan, a mindennapi életükben.

A Feltámadott „előttetek megy Galileába” (Mk 16,7). A tanítványok ott lehetnek ismét együtt az Úrral, ahol legtöbbet munkálkodott, ahol először megszólította őket, ahol legnagyobb volt a nyomor és legtöbb a tennivaló.

Feltámadott Urunk ma is övéi előtt megy. Előttünk, hívó emberek, a gyülekezetek előtt. Lehet, hogy nagyobbak a tennivalóink, súlyosabbak a megoldást sürgető kérdéseink, mint saját erőnk. De Jézus is ott van ezekben a küzdelmekben. Sőt, amint ígérte: előttünk megy. Ott megláthatjuk Őt, ott találkozhatunk vele, ott vallhatjuk meg hitünket és ott bizonyíthatjuk: győztes, élő Urunk van!

Molnár Elemér

Kassák Lajos

HARANGSZÓ

*Feltámadott, mondják a népek és
megsüvegelik
nevét a Názáretinek, ki az ács fia volt
s megenyhült már a szél is s a rügyek
kisarjadtak.*

*Kétezer éve látják őt a vének és a gyerekek
amint hosszú, fehér ingecskéjében lépeget
s alszik a tengerre szállt halászok bárkájában.*

*Én is emlékszem rá, mint az egykori
játsszótársra
s ti is útszéli csavargók és mesteremberek,
akik hű követői vagytok valamennyien
a nincstelenségben, az útban és az igazságban.*

*Igen, igen, ő árnya és visszhangja vagyunk mi
s bár nem ízlelhetjük a húsvéti bárány húsát
mindennapi kenyérünkben s vízünkben
dicsérjük
hogy vérünkből való és meghalt értünk a kereszten.*

Mi az a csoda?

Az utca embere csodának rendszerint valami olyat tart, ami a természet vagy a világ törvényszerűségeivel ellentétben történik. Már Ágoston egyházatyja megmondotta, hogy csoda mindaz, ami ellentétben áll az emberi ismerettel vagy a természettel. És ez olyan megállapítás, amivel ma is azonosulhatunk. Egyrészt megengedi, hogy bár a 21. század hajnalán élünk, mégsem tudunk mindent. Másrészt lehetővé teszi a konkrét csodában való hit feladását, ha végül bebizonyosodik, hogy „természeti dologról” van szó. Ki tudja, lehet egyszer annyit fogunk tudni a természetről, hogy nem marad hely a csoda számára. Amint egyszer egészen biztosan eljön az idő, amikor csodáról nem kell már egyáltalán beszélnünk, mert a hit látássá válik.

Ha viszont közelebbről megnézzük a Bibliát, rájövünk, hogy a Biblia nem tud semmit a természetről mint zárt rendszerről. A „természet” szó tulajdonképpen nem biblikus. A Biblia számára a világ Isten teremtménye. Isten teremti a világot, a földet, a növényeket, az állatokat, az embert. Isten ott van a múltban, ahol minden keletkezik, növekszik, fejlődik. Isten ott van annál, amit múltnak és annál is, amit jelennek nevezünk. Isten, aki a vizsgáló tekintet előtt gyakran rejtve és felfedetlenül marad, viszont jóindulatú s nyilvánvalóan érdekli az ember. A hit mindezt

felismeri, és a konkrét dolgokat Isten tetteként jelöli meg. Nem utólagosan teszi őket Isten tetteivé, hanem csak felismeri őket annak, amik a valóságban. Mert a hit mindig szabad döntésként születik, nem mint valami olyan, amit a meggyőző bizonyítékok ereje kényszerített ki.

Ebben az értelemben a Bibliában két nagy csoda van, amelyekkel Isten népe történetének a kezdetei összekapcsolódnak: Az Ószövetségben ez az exodus (az

Egyiptomból való kiszabadítás), míg az Újszövetségben a húsvét. Mindkét monumentális eseményt ún. kisebb csodák előzik meg, melyek azonban nem erejüket tekintve kisebbek, hanem azért, hogy felhívják a figyelmet a kulcsfontosságúak jelentőségére és fel kell készíteniük rá az embert. A kivonulás eseményeinek kapcsán említhetjük az egyiptomi csapásokat, az evangéliumokban pedig Jézus gyógyításainak, a tömeg megvendégelésének stb. történetét. És emellett beszélhetnénk

Az ÚR színe előtt

Úr Jézus Krisztus, Isten Báránya és a világ Megváltója, köszönöm neked a Te kifürkészhetetlen szeretettedet, amelyet velünk, nyomorult bűnösökkel szemben bizonyítottál, amikor értünk áldoztad magad – olyan mélységes halálfélelem által, hogy úgy tűnt neked, mintha Isten elhagyott volna Téged. Ezért hangosan felkiáltottál: „Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engem?” Így valóban mélységesen megtapasztaltad, milyen keserű a halálfélelem, aminek az egész világ alá van vetve. Kérlek Téged, drága Úr Jézus Krisztus, légy segítségemre, amikor a halál keserűsége elér engem. Ne hagyd el engem. Az által, amit kiáltál, tudod, hogy a halálfélelem olyan nagy, hogy saját erejéből senki sem mehet át rajta. A Te isteni hatalmad nyerjen bizonyítást az én gyengeségemben, hogy a Te erőddel tudjak átmenni az ideiglenes halál által az örök életbe. **Ámen.**

Svéd imádságoskönyv (1552)

a csodás kísérelésekről is. Például a kivonulásról szóló ószövetségi elbeszélésben ilyen a Vörös-tenger szétválasztása, a vízfakasztás a sziklából, a manna stb., az Újszövetségben pedig Jézus fogantatásának gondolata, a hegyen történt megdicsőülésének a története, a húsvéti megjelenéseiről szóló elbeszélések stb.

Ezek a történetek, amelyek az Ószövetség és az Újszövetség legjelentősebb eseményeivel kapcsolatosak, azonban itt nem érnek véget. Mind az egyiptomi szabadulás, mind a húsvétkor történt – bűnből és halálból való – szabadulás esetében folytatódik a dolgok csodálatos volta, közvetlenül a hitben és az egyház istentiszteleti gyakorlatában. És így a páska-ünnep alkalmával a hívő zsidók nemcsak a régmúlta emlékeztek, hanem hitték, hogy közvetlen összeköttetésben állnak a történnel, amit az őseik átéltek az egyiptomi szabaduláskor, a pusztai vándorlás idején vagy a Jordánon való átkeléskor.

És ugyanez érvényes a hívőkre az újszövetségi egyházban. A keresztségben, az úrvacsorakor, az ige hirdetésekor nemcsak emlékezünk a múltra, hanem közvetlen részesei vagyunk az isteni megváltói történnel. Az ember aktív hitélete így a Jézust megvallók közösségében aztán hatalomban való élet, amely minden újat teremt és egyidejűleg előjele annak a közösségnek, amelyben színről színre látunk majd a dicsőségben, amint azt az Úr Jézus megígérte.

Ifj. Ján Semjan

Fiatalabb koromban olvastam, hogy két halász részegen szállt be a csónakba. Nagy erőfeszítéssel eveztek, de ahogy sem közeledtek a túlsó parthoz. Nem értették, mi akadályozza őket. Végre észrevették tévedésüket: csónakjuk még mindig az innenső parthoz volt kötözve.

Ez a kis történet elgondolkodtatott. Egy régi kedves ének jutott eszembe: „*Ott a folyónak túloldalán, ó milyen kedves szép látomás. Dicsőült lelkek várnak reám. Siess, ó, haza, siess, ne várj! Siess haza, ó, siess haza! Így szól azoknak hívó szava. Dicsőült lelkek várnak reám. Siess, ó, haza, siess, ne várj!*” Azon kezdtem gondolkodni, hogy nem vagyok-e én is hasonló ezekhez a halászhalkhoz? Tulajdonképpen mi is az életcélom? Akkor már kezdtem olvasni a Bibliát, s abból megértettem, hogy a túlsó partra kellene megérkeznem, hisz oda hívnak a dicsőült lelkek. Elgondolkodtam. Megvilágosodott előttem, hogy az én életem hajója nem halad jó irányba. Kezdték keresni ennek az okát.

Szorgalmasabban olvastam Isten igéjét, míg végre rámutatott, hogy életem hajója meg van kötözve a bűnök köteleivel. Hiába próbálkozom hitben előbbre jutni, a Sátán megkötöz. A bűnök tengerében inkább süllyed, mint előbbre haladna életem. Szorongó érzések vetek körül. Húsvét ünnepe közeledett. Addig már sok húsvéti ünnep volt életemben, de egyik sem jelentett számomra különös ünnepet. Volt olyan húsvétom, amely semmit sem jelentett számomra, mert erősen oda voltam kötözve a világhoz. Volt olyan húsvéti ünnepem, amely csupán ünnepi mámorban tartott néhány napig, kissé elfeledkeztem a világról, a bűnös örömeiről, és megpróbáltam Isten felé fordulni. Ez azonban csak átmeneti próbálkozás volt.

Végre hatvan évvel ezelőtt eljött számomra az a húsvét, amely igazi örömet, boldogságot, megújulást, egy új élet megindulását jelentette számomra. Ezen a napon boldog örvendezéssel vettem tudomásul az angyal hírmondását: Nincsen itt, mert feltámadt! Mit is jelentett akkor számomra ez az üzenet? Azt, hogy élő Krisztusom van, aki az én bűneimért is elszenvedte a kereszthalált, megváltott engem bűneimből. Egy angol költő szavai jutottak eszembe, akitől azt kérdezték, hogy mit jelent számára

Mit jelent számomra a feltámadt Krisztus?

Krisztus. Így felelt: „*Ami a virágnak a nap, az nekem a Krisztus.*” Amint a virágnak színt és illatot a napsugár, úgy az ember életének értéket Krisztus ad. Ezután kezdtem értékes új életet élni az én élő megváltó Krisztusommal.

Tudom, hogy még ma is nagyon sokféle képpen vélekednek Krisztusról. Egyesek szerint tökéletes ember volt, aki úgy tudott hinni, szeretni, megbocsátani, jót tenni és áldozatot hozni, mint senki más – és ebben van az ő utolérhetetlensége. Mások szerint rajongó volt, aki megvalósíthatatlan célokat tűzött az emberek elé, akinek rögeszméje volt az Isten országának megalapozása ezen a földön, ahol kenyér kell az embereknek és a pénz a diktáló úr. Alázatot, szolgálatot és önmegtagadást hirdetett, amire nagyon ráfizetnénk, ha gyakorolnánk. Kegyetlen zsarnok volt – dohogják a világ fiai –, aki vastörvényével igájába

hajtja a szabadságra teremtett embert, hogy neki engedelmeskedjék. Befurakodik a báltermekbe, és erkölcsi elveivel megrontja a mámoros órák rózsaszínű kedvét, kiüti a kézből a borospoharat.

Sok ember számára pedig kegyeletes emlék csupán Krisztus. Szívesen nézi a feszületet, elhallgatja a templomban a róla szóló tanítást; büszkeséggel akasztja mint festményt szobája falára, neve dicséretadásával köszönti felebarátját. Örvendez születése emlékünnepe, és magába száll halála évfordulóján, de érthetetlenül áll meg a húsvéti sírnál. Világossá vált előttem, hogy a mai ember számára csupán ennyit jelent Krisztus. Azért oly földhöz kötözött az élete, azért tartja fogva oly erősen a Sátán, mert nincs, aki ki tudná kezéből szabadítani. A húsvét ünnepe azért nem hoz számára szabadulást, megújulást, mert

még nem birtokolja azt a Krisztust, aki legyőzte a halált és a bűnt.

Tapasztaljuk, hogy sok ember ma sem hisz Krisztusban, mert engedi, hogy hitének tüzeit kioltsa a bűnök szele. Ezért lesz szegény, nyomorult és boldogtalan. Ezért nem tud lemondani kedvelt bűnéről és vétkes szokásáról, s így altatgatja lelkiismeretét: együnk, igyunk, ügyis csak az a mienk, amit megesszünk, megiszunk. Rövid az élet, örök a sír! Ezért járja örült táncát az aranyborjú körül s vánszorog kiégett lélekkel a halál kapuja felé. Lázasan kergeti a világi örömeiket, s amikor ráncok barázdálják orcáját, belekezd az elhibázott élet halotti énekébe. Érti, hogy elvesztett mindent, mint egy hazardjátékos, aki egy tétre tette föl összes vagyonát és a nyerő kárörvendve rávigyorog. Épít hírré, dicsőségre, erőre, tudásra, amiket elfúj a halál szele. Inog, recseg az emberi élet épülete, mert nem volt fundamentuma. Fundamentum pedig csak egyedül a feltámadt Krisztus lehet. Aki nem reá épít, az számalomra méltó koldus, pedig királyfinak született.

Hozzuk ezért ide ez ünnepen hitünk alvó paraszát, hadd szítsa lángra azt a húsvéti örömhír! Hadd mutassa meg nekünk, hogy Krisztus a mi élő Megváltónk, aki meghalt érettünk, bűneinkért, de fel is támadt, hogy számunkra megszerezze az örök életet. Jelentse ezt számunkra a húsvét, hogy megismerhessük a drága húsvéti üzenet boldogságát: Krisztus feltámadt.

Ha tehát még fogva tart a Sátán, ha a bűnök még e világhoz kötöznek, ha hamis Krisztust tiszteltél eddig, jöjj, hagyj oda régi életedet, kezdj új életet Krisztussal! Legyen Ő életed vezére, útmutatója! Legyen Krisztus élő valóság számunkra!

Ha mindezt elfogadjuk, hit által magunkévá tesszük az élő Megváltót, akkor lesz igazi húsvétunk, akkor értjük meg, mit jelent a húsvét számunkra: feltámadni Krisztussal egy új életre.

Csengjen fülünkbe az apostol szava, az Isten parancsolata: higgyünk az ő Fiának, Jézus Krisztusnak nevében! Ha a feltámadott Krisztusban hiszünk, akkor lesz élő Krisztusunk. Legyen a húsvéti üzenet mindenkor örömhír számunkra: Nincsen itt, mert feltámadt...

Szenczi László

„Csak a gyenge szereti önmagát, az erős egész nemzeteket hordoz szívében.”

(Széchenyi István)

Hölgyeim és Uraim, Barátaim, Testvéreim! Az elmúlt esztendőkhöz hasonlóan ez évben is tisztelettel és kegyelettel emlékezünk mártír politikusunkra, Esterházy Jánosra. Megjelenésünk egyben vállalás: ismételten tudtul adjuk mindenkinek, hogy ragaszkodunk azokhoz a hitbeli, erkölcsi értékekhez, amelyeket örökségként hagyott ránk, amelyek tartópillérei emberi, ezen belül nemzeti létünknek. Vállaljuk őt, miként ő is vállalt minket sorsközösségben, szülőföldjén maradvá mindaddig, míg nem a szlovák hatóságok hamis vádak alapján ki nem szolgáltatták a szovjet hatalomnak.

Esterházy János a 20. század azon kevés történelmi személyiségeinek egyike, aki képes volt országhatárok fölé emelkedve saját nemzete és más nemzetek érdekeiért kiállni, felekezeti korlátokat szétfeszítve Krisztus egyházát szolgálni. Azt is tudjuk, hogy nagy bátorsággal szembeszállt a fasiszmus szörnyű célkitűzésével, nevezetesen az üldözött zsidóság teljes kiirtásának szándékával. A hitében, az egész személyiségében jelenlevő fényforrás, belső világosság lehetővé tette számára a sötétség és rettegő félelem korszakában, a legnagyobb veszélyek és kísértések idején a helyes történelmi tájékozódást. Az üldözésbe, majd a „háborúba ájult” Európa közepén vállalta és képviselte a szlovákság, az egész ország polgárai igazi érdekeit. A tiszta ember az embertelenség közepette a sötétség gonosz erői számára azonban elviselhetetlenné vált. (Csupán megjegyezzük, hogy ez a viszonyulás lényegében azóta sem változott.)

Hála történészeink kutatómunkájának, ma már részletesebben ismerhetjük megrázó sorsát, küzdelmeit, mélységes szenvedéseit, magát az embert. Molnár Imre kiváló műve borítólapjának alján (amely a bibliai ihletésű *Sem gyűlölettel, sem erőszakkal...* címet viseli) Esterházy János neve és egy sorszám látható: 7832. Csupán ennyi, de ez a lehető legtümömben, mégis sokatmondóan átfogja egész életét és tragikus sorsát.

A számok Márai Sándor emigrációban írt megrázó tartalmú versének, a

PUSZTA NEVE ÜZENETET HORDOZ

Megemlékezés Esterházy Jánosról

Halotti beszédnek sorait juttatják eszünkbe: „Túrd, hogy ember nem vagy ott, csak osztályidegen! / Túrd, hogy ember nem vagy itt, csak szám egy képben!” Esterházy Jánosnak mind a két fajta bánásmódból bőven kijutott, sőt szülőföldjén még egy harmadik minősítést – vádat – is el kellett hordoznia. És ez azóta is tart, de „ne kérdezd senkitől, miért... Magyar voltál. Ezért!” – folytatja a költő, s a vers itt nem ér véget.

Tisztelgő Gyülekezet, kedves Barátaim! Esterházy János sorsa, mi több, már pusztá neve is üzenethordozó. Üzenete egyben tanúságtétel: igazságról, szeretetről, a szenvedés értelméről, a szülőföld iránti hűségről, a nemzet, a haza melletti kitartásról, az Isten-hit hatalmas erejéről: tanúságtétel olyan tulajdonságokról és értékekről, amelyek ma

nemzetnek önmagáért fontos, a szovjet ideológia budapesti képviselői milyen eszeveszett következetességgel igyekeztek már nagyon régtől fogva kiirtani. Ebbéli szándékukat különösen a 20. század második felében szinte a végletekig fokozták. Sajnos nem eredménytelenül, és ez nagyon fájó; ugyanakkor a nemzet fennmaradását is veszélyeztette. Hogy ez meg ne történjen, hogy ne így legyen, hogy ne kelljen folytonosan posványban tápázkodva, mások előtt oktanul magyarázkodni, erőnket hiába fogyasztani, hanem tudjunk ívelő pályára lépve, jó célokat kitűzve, értelmes munkát végezve Európa népeivel együtt fölemelkedni, múltunk s jelenünk nagyjait, mert vannak ilyenek, állítsuk ifjúságunk elé követendő példaként! Kezdjük el összefogva megvalósítani azt, amiről mi sem mondhatunk le, amiért ők küzdöttek, amiért Esterházy János élt s mártíromságot szenvedett! Jövőt építeni gyökerek s fundamentum nélkül nem lehet. Az igazságért, amely a nemzeteket felemeli – küzdeni kell.

A múltat vállalva, a jövőt reménységgel munkálva mondunk köszönetet gondviselő Istenünknek Esterházy János életéért és az embert, a nemzetet elkötelező módon vállalt szolgálataért, amely ma is példaértékű, követendő magatartás mindenki, a politikusok számára is.

Erdélyi Géza

(Elhangzott 2009. március 8-án Budapesten, a Szép u. 3. alatti Esterházy-emléktábla megkoszorúzásakor, ami a Rákóczi Szövetség és az Esterházy János Emlékbizottság által 1991-től évente megrendezett Esterházy János-emlékünnepe keretében történik.)

*

Az ünnepség a Magyarok Házában díjátadással folytatódott. Idén Csereka János, a hidaskürti Középfokú Magán Szaktanintézet és Magán Kereskedelmi Akadémia alapítója, illetve a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Vass Lajos Kórusa kapott Esterházy-emlékérmet. Utóbbi tevékenységét egyházunk tiszteletbeli főgondnoka, Koncsol László méltatta; az emléklapok pedig Hecht Anna, a kórus elnöke vette át.

is nélkülözhetetlenek, mert nélkülük nincs sem egyéni helytállás, sem megtartó közösség, pedig nekünk ma ezekre nagy szükségünk van. A fiataloknak napjainkban nincs időtálló, a felületes és sekélyesség nyálkás áradatával dacoló, követendő példaképük. A pénz- és hataloméhes propaganda legfeljebb a szórakoztatóipar többnyire kétes értékű, tiszavirág-életű idegen figuráit kínálja az ifjúságnak, melynek tagjai közül sajnos sokan saját értékeiket is készek feladni és feledni. Nem kell csodálkoznunk, ha arra gondolunk, hogy az egészséges nemzettudatot, amely nem irányul mások ellen, mert minden

Az idei Kálvin-év, illetve a 2009–2014 közötti időszakra meghirdetett Kálvin-emlékévek alatt a figyelem a megszokottnál nagyobb mértékben irányul a reformáció második generációjába tartozó genfi reformátorra, akiről egyházunkat kálvinista egyháznak is nevezik. Az odafigyelés egyik szép példája, hogy a Magyarországi Református Egyház által létrehozott Kálvin János Emlékbizottság kiadványai program kidolgozásával igyekeznek elmélyíteni a tudnivalókat Kálvinról, melynek keretében egyre-másra látnak napvilágot a Kálvinnal foglalkozó, róla szóló könyvek.

Az evangéliumi kálvinizmus címet viselő tanulmánykötet is ebbe a sorba tartozik. Gerincét azok a dolgozatok képezik, melyek Az evangéliumi kálvinizmus füzetek sorozatcím alatt a nyolcvanas évek közepétől jelentek meg az akkori Református Sajtóosztály kiadásában (egészen konkrétan: 1985-ben három, 1986-ban öt, 1987-ben kettő, majd 1990-ben egy kötet). A sorozat szerkesztője **Békési Andor** volt, szerzői jeles teológusok. A sorozatszerkesztő három kis (A6-os formátumban kinyomtatott) könyvecskét jegyzett szerzőként, a többi nyolc tanulmányon **Benke György**, **Bereczky Albert**, **Bolyki János**, **Dékány Endre**, **Fejes Sándor**, **Gyökössi Endre**, **Szabó László** és **Szénási Sándor** osztozott.

A szerzők feladata az volt, hogy felvillantsák Kálvin ténykedésének egy-egy területét. Így az olvasó közelebb kerülhetett Kálvin társadalmi etikájához, az igehirdető, a pedagógus, a lelkipáter és az imádkozó Kálvinhoz. Megismerhette Kálvin emberi arcát, találkozhatott Kálvinnal mint a Szentlélek teológusával. Megtudhatta, hogy van-e út Istenhez, akár csak azt, milyen nézeteket vallott Kálvin a megszentelődésről és a sákramentumokról. A sorozat utolsó kötete, amely a *Mi kálvinisták* címet viselte, pedig rólunk szólt: a kálvinista kegyességről, erkölcsről és mindennapokról. Sajnos már csak a sorozatszerkesztő halála után jelenhetett meg, aki azonban le tudott tenni az asztalra egyfajta összegzést, még le tudta vonni a tanulságokat a megjelent tíz kötetből.

Evangéliumi kálvinizmus

Mivel a kis sárga füzetek már rég elfogytak, a kiadvány programba bekerült az új kiadásuk; de nem változatlanul, hanem egy kötetbe rendezve, sőt három tanulmánnyal kiegészítve. A továbbiakban – tekintettel arra, hogy a kis füzetek ötezer háztartásban azért csak fellelhetők még (az akkori példányszám) – figyelmünket az új dolgozatokra irányítjuk. **Pecsuk Ottó**, a Magyar Bib-

utalások szintjén) eljut egészen a múlt század végéig.

Arra a kérdésre, hogy helyes volt-e a taglalt sorozat mára már csak sárgult papíron olvasható és gyakorlatilag elérhetetlen opusait gyűjteményes kötetbe rendezni, illetve közük a megfelelő helyre a három tanulmányt beiktatni, egyértelmű igenel felelhetünk. A füzetek koptatásával szerzett benyomásaink nem fakultak, s mindezt nagyszerűen támasztja alá **Márkus Mihály** nyugalmazott püspök, a Kálvin János Emlékbizottság elnöke, aki az előszóban így fogalmaz: „Tudom, vallom, hogy Kálvin nem mindig korszerű. A szó eredeti értelmére gondolok: kor-szerű, olyan, mint ez a kor, amelyben élünk. Ebben az értelemben csak megerősíteni lehet: Kálvin nem korszerű. De a válaszai, a megfogalmazásai, a kérdésfelvetései időszerűek.”

A. Kis Béla

(Kálvin Kiadó, Budapest 2009)

liatársulat főtítkára Kálvin és a Biblia című vizsgálódásában a reformátornak a Szentírásról leírt gondolataiból szemezget, és rámutat: „...Kálvin nagy fontosságot tulajdonított az Ó- és az Újszövetség közötti kapcsolatnak. A két szövetség közötti egységet hangsúlyozta, mert szerinte az a szövetség, amelyet Isten az ószövetségi atyákkal kötött, nem különbözött sem lényegét, sem érvényességét tekintve attól, amelyet Fiában velünk kötött.”

Fekete Károly debreceni gyakorlati teológiai tanár a kálvini reformáció és a diakónia kapcsolatát elemzi. Foglalkozik a szegénygondozás motivációival, ismerteti Kálvin genfi diakóniai tevékenységét, végül a téma kapcsán a mának szóló gondolatokat fogalmaz meg. A harmadik új tanulmány szerzője, **Ladányi Sándor** egyháztörténész a helvét irányú reformáció magyarországi útját tekinti át: a „táptalaj” történeti vizsgálatát a honfoglalásnál kezdi, s nagy ívű kitekintéssel gyakorlatilag (lebalábbis az

Feladvány

Melyik svájci város volt Kálvin János tevékenységének fő színtere?

Kérjük, hogy megfejtésüket legkésőbb **május 15-ig** nyílt levelezőlapra, képeslapra vagy e-mailen juttassák el a **Kálvinista Szemle** szerkesztőségének címére (**930 10 Dolný Štál 386**). A helyes választ beküldők közt ajándék könyveket sorsolunk ki.

A februári számban feltett kérdésre azok válaszoltak helyesen, akik szerint az első teljes magyar nyelvű Újszövetség-fordítást Sylvester János készítette.

Azon kedves olvasóink közül, akik helyes megfejtést küldtek be, hárman részesülnek jutalomban, mégpedig **Kovács Gabriella** (Torna), **özv. Petőcz Kálmánné** (Komárom) és **Sikó Mária** (Rimaszombat). Mindhárman a *Jön az egységes világvallás – Okkultizmus és keleti misztika – Taizé – az evangéliumi mozgalom?* című könyvet kapják.

Nyereményükhöz gratulálunk, postán küldjük el.

A szerkesztőség

Sajnos sok istentiszteleten hangzik el ez a mondat, rendszerint kétszer is egymás után. Bár ez nem kimondottan hitbéli kérdés, mégis úgy hiszem, hogy némileg tükrözi a mi hitünket. Mire is utalok? Igen, az éneklendő ének ismertetésére gondolok. E mondat pedig leggyakrabban a fő ének vagy a záróének előtt szokott elhangozni. Meggyőződésem, hogy ez egy nagyon rossz szokásunk.

Talán az is megfontolandó lenne, hogy mindenképpen szükséges-e, hogy az énekek be legyenek jelölve, ha azok amúgy is – jó esetben – fel vannak tüntetve az énektáblán. Jóllehet ez nem szakmai kérdés – hiszen bizonyára vannak testvérek, akik nem látják jól a táblán lévő számokat. Nem az ellen szólok, hogy be legyen jelölve az egyes énekek száma, de sokkal fontosabbnak tartanám, ha röviden felhívnánk a gyülekezet figyelmét az ének mondanivalójára vagy az ének keletkezési hátterére, ami gyakran nem mellékes. Ezek a felvetéseim nyilván a lelkipásztor, illetve a kántor olvasókat érintik elsősorban, bár a gyülekezeti tagok is elmondhatják véleményüket, nézeteiket.

De mire is akartam kilyukadni a címben idézett mondattal? Arra, hogy sokszor indokolatlanul lenyessük a kiválasztott éneket, csupán azért, mert ez a bevett szokás. Ám legyen, hogy ahol lassabban vagy nyújtottan szeret énekelni a gyülekezet, ott a három versszak jóval tovább tart, és az időre – vagy inkább a sietségünkre, a megszokott egyórás istentiszteleti tartalomra – tekintettel csak három versszakot választunk. De nemegyszer – főleg a zsoltároknál – az első három versszakban a zsoltárról éppen csak felveti a problémáját, ami miatt énekel, mi

„Az első három versszakát...”

meg gyakran ott hagyjuk abba, ahol meghallhatnánk az isteni választ vagy a zsoltárról hitbéli vallástételét. Véleményem szerint, ha – indokolatlanul is – ragaszkodunk szokásunkhoz és csak három versszakot szeretnénk énekelni, akkor legalább válogassunk a versszakok közül, hogy azok eljussanak a felvetéstől a bizonyos kereszttől Isten akaratáig. Egyébként az Úri imádságot, a Miatyánkot sem szoktuk félbeszakítani, márpedig a zsoltárok és a lelki énekeink nem mások, mint imádságok!

Lássunk néhány példát! A 6. zsoltár (*Uram, te nagy haragodban*) első három versszakában odáig jutunk, hogy az Isten valami miatt elhagyott minket, mi meg ebből kifolyólag háborgunk és bánkódunk. Ez lenne az üzenete a vasárnapi istentisztelet fő énekének? Pedig az utolsó előtti versben fontos kijelentés hangzik: „*Könyörgésem meghallgatja az Úr... És amit tőle kérek, Minden jókat megnyerek...*” A 8. zsoltár (*Ó, felséges Úr, mi kegyes Istenünk*) első három versszakában még nem is jutunk el a témához, hanem legfeljebb „beleszédülünk” a csodálatos csillagos égbe. A kérdés a 4. versben hangzik el: „*...micsoda az embernek fia, Kiről Felségednek van ily gondja?*” Ehhez hasonlóan a 19. zsoltár is (*Az egek beszélnek*) az első három versében csak a természeti szépségekre jut el, de ahova el szeretne jutni, az az ember szerepe, vagyis szolgálata az Isten előtt, ami nem megy személyes bűnvallás és bűnbánat nélkül. Ezek viszont az utolsó három, azaz az 5., a 6. és a 7. versben vannak megfogalmazva: „*Aki szolgál néked, Tanul, Uram, tőled... Én sok bűneimet, Titkos vétkeimet, Uram, nekem bocsásd meg... És én tiszta lélek, Semmi bűnt nem tések.*”

Bizonyára egyetértene az azzal, ha azt mondom, hogy a legismertebb zsoltáraink közé tartozik a 25. zsoltár. De milyen értelemben? A dallamát, illetve az első és a második versszakát tekintve? És hol vesztettük el a többi versszak kincseit?! Ha csak a hatodik versszakot megfontolnánk, máris elhinnénk azt, hogy nem kell mindenképpen beállnunk a munkamániás depressziósok sorába: „*Aki az Úr Istent félti És tiszteli szívében... Nagy békességben annak Minden jó bőven adatik, És ő maradékinak Gazdag örökség hagyatik.*”

Mindenkit buzdítok arra, hogy vegyük a fáradságot, és ha az alkalmakon bármilyen oknál fogva csak bizonyos versszakait énekeljük el az énekeknek, odahaza vagy amíg a padban várjuk a kivonulást, olvassuk végig a szövegét. Odahaza pedig akár a Bibliánkban lapozzuk fel *A zsoltárok könyvét*, és keressük ki az adott zsoltárt, és vessük össze az énekeskönyvi változatával! Ezáltal biztosan jobban megértjük az énekeinket, és jobban a szívünkhöz is nőnek. Végezetül hadd mondjam, hogy maga **Kálvin** is int minket, hogy semmiképpen se énekeljünk csupán megszokásból, mert az „*inkább Isten haragját idézi fel ellenünk..., mert ez nem egyéb, mint az ő szent nevével való viszárszálás és ő felségének megcsúfolása*” (*Inst. III., 20.31*).

Süll Tamás

Egyházzenei rendezvények

Kórushétvége fiataloknak és felnőtteknek

Időpont: **2009. április 30. – május 3.**
Helyszín: Nyitra, református kollégium
Minden énekelni szeretőt szeretettel várnak a szervezők!
Jelentkezés: refzene@refzene.sk

IX. Magyar Egyházzenei Kongresszus

Időpont: **2009. április 30. – május 2.**
Helyszín: Budapest, Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Kara és

a Régi Zeneakadémia. Mindenkit szeretettel hívnak a szervezők!

Bővebb információ, illetve jelentkezés: www.refzene.sk

Pozsonyi egyházmegye – kórustalálkozó

Időpont: **2009. május 10.**, cantate vasárnap
Helyszín: Nemesócsa, református templom
Kezdési időpont: 15 óra

Adományok

Az egyházzenei alapra a 2008. évben az alábbi adományok érkeztek:

Pozsonyi egyházmegye: 452,57 euró

Komáromi egyházmegye: 639,71 euró

Barsi egyházmegye: 191,46 euró

Gömöri egyházmegye: 43,72 euró

Abaúj-tornai egyházmegye: 157,97 euró

Zempléni egyházmegye: 165,17 euró

Ungi egyházmegye: 63,07 euró

Nagymihályi egyházmegye: 167,43 euró

Ondava-hernádi egyházmegye: 133,44 euró

Németországi Evangélikus Egyházzenészek Egyesülete: 5000 euró

Németországi Evangélikus Egyházi Kórusok Egyesülete: 5000 euró

Köszönet a támogatásért!

A magyar nyelvben van egy nagyon tanulságos mondás: meglesz a börtje ennek! Mondjuk ezt akkor, amikor valamit elhamarkodottan teszünk és csak a pillanatnyi érdeket vesszük figyelembe. Ez a mondás most a börti időszakban, vállunkon a gazdaság súlyával, nagyon élesen szól. Igen, eljött a börtje annak, ahogyan kultúránk berendezkedett, annak, ahogyan a pénz mindent eluralt. De van egy másik mondás, ami viszont szinte megdölni látszik, hogy a pénznek nincs szaga. Következő beszélgetésünknek a legfőbb tanulsága számomra, hogy a pénznek igenis szaga van. Azaz, van mögötte személyes felelősség, van mögötte erkölcs. Éppen ezeket a személyes tartalmakat igyekeztek eltüntetni, amikor termékként állítottak be egy-egy banki szerződést, amelyek azután elhozták a csődöt. **Dr. Botos Katalin**, a közgazdaság-tudományok kiemelkedő szakértője, közgazdász arról beszél, hogy keresztyén szemmel hogyan látja a mai világot.

Botos Katalin: Az emberek mohón keresik a jó befektetési lehetőségeket. Azt mondhatjuk, hogy a mai világban szűkösek a jó befektetési lehetőségek ahhoz képest, hogy mennyi pénz kószál és keresi a helyét. Ezekben a folyamatokban is van abnormalitás: rövid távú befektetési lehetőségeket keresnek. Ez jellembeli probléma, mert nem nagyon tekintenek a hosszú távra. Ez a magyar gondolkodástól sem idegen: rengetegen vannak, akik olyan adózási formákat választanak, amelyek most ugyan kedvezőek, de a jövőjüket korlátozzák. Azért ilyen rövid távúak az emberek, mert bizonytalannak érzik a jövőjüket és bizalmatlanság uralkodik bennük. A rövid táv érvényesül. Mi, keresztyén emberek tudjuk, hogy végtelen hosszúságú időnk van, végtelen idő van előttünk. Nem lenne szabad ennek a rövid távnak ránk hatnia, de az egész társadalmat áthatja. Még egy jellembeli dologra utalnék: rettenetes termelékenység növelés következett be. A megtermelt mennyiséget a fizetőképes kereslettel bíró fejlett országokban nem lehet eladni, mert annyira sok. Ezért hitelezik meg nekik, amivel leterhelik a jövőbeni jövedelmüket.

Fekete Ágnes: Ezért találták ki a fogyasztási hitelt?

B. K.: Persze, különben nem lehetne eladni a termelt mennyiséget. Ez viszont oda vezet, hogy azok, akik a jövedelmüket megtakarítják és egy bankban helyezik el, nem tudhatják biztonságban a pénzüket,

Hosszú távban kellene gondolkodnunk

mert a bank potenciális hitelfelvőket keres, és ennek során olyanokhoz is fordul, akik nem fizetőképesek. Egy sor helyen látjuk azt, hogy a pénzügyi mohóság hajlamos elhomályosítani a reális értéktételt, de még azon a határon mozog, ahol nem tekinthető kimondottan becstelennek, törvénytelennek, hanem inkább a józan ész hiányának. Sokan írták le – jómagam is –, hogy ez nem tarthat örökké. Kizárt dolog, hogy a pénzbözség, a dagály a világ végéig tartson, el fog jönni az apály.

– **Még mindig sok pénz van a világban?**

B. K.: Pénzből rengeteg van, csak nem feltétlenül nekünk. Mitől van sok pénz? A fejlődő országok exportorientált politikát folytatnak. Ezt azzal segítik elő, hogy a beruházók egy dollárért viszonylag sok jüant kapnak. A kínai valuta a valósághoz képest alul van értékelve, mert félnek a jövőtől. Nincs társadalombiztosítási rendszerük, egy gyerekre rengeteg öreg esik, akiket el kell tartani. Ezért is takarékoskodnak az aktív korú emberek. A pénz a bankrendszerben van. A kínaiak erőteljesen finanszírozzák a legfejlettebb országokat, és amióta világ a világ tudjuk, hogy a pénz beszél, a kutya ugat. Ha ők finanszíroznak, akkor ők húzathatják a nótát,

hiszen ők fizették a cigányt – szoktuk mondani. A tőke és a munka közötti osztozkodás világméretűekben megbomlott. Megint egy morális kérdéshez jutunk el: lehet-e úgy növekedni, hogy a termelési tényezők egyikét, a munkát, háttérbe szorítjuk az osztozkodásnál és csak a tőke javára osztjuk el a megtermelt új értéket? Ez következett be. Ez a folyamat már sokszor vezetett különféle szocialisztikus, kommunisztikus kísérletekhez, amelyek nem bizonyultak sikeresnek. Ha az emberek a maguk érdekét követik, akkor nem feltétlenül jön létre a közérdek. Ha mindenki feláll a stadionban, nem biztos, hogy valaki is jobban lát...

– **Mint keresztyén ember, hogyan látja ezt?**

B. K.: A közgazdasági elmélet átfogó megújítására van szükség, vissza kell vo-

nulni azokról a területekről, amelyeken az elmúlt évtizedekben úrrá lett. A közgazdaság minden területre behatolt: a jog, a művészetek, az orvostudomány területére is. Mindent pénzben mértek. Nekem nagy tanulság volt, hogy Lámfalussy Sándor – híres magyar származású közgazdász, az euró atyjának számít, nagy tekintélyű ember – a közelmúltban megjelent könyvében leírta, hogy azokat a szabályokat, amelyekkel a tőke mozgást liberalizálták, el kell felejtetni, pedig benne vannak a Nemzetközi Valutaalap alapszabályában. Majdnem hanyatt estem, amikor ezt olvastam, annyira megdöbbenően bátor kijelentés ez. Ki kell mondani, hogy a közösségi érdek képviselője mellett engedhető meg az egyéni gyarapodás. Ha jól ismerem a protestáns gazdaságetikát, akkor ez annak egy alapvető tétele.

– **Kicsit nehéz elgondolni, hogy van cselekvési lehetőségünk, hiszen itt élünk, szenvedő alanyai vagyunk ezeknek a folyamatoknak, és örülünk, ha ki tudjuk fizetni az adósságainkat kamatostul.**

B. K.: Nálunk nemcsak importált válság van, hanem saját magunk által generált válság is. Egy hiteltelen gazdaságpolitika uralkodott az utóbbi években, az ígéretek sohasem tartották be, pazarló pénzköltést tapasztalhattunk a költségvetésben, amelyet politikai célok és a korrupció motivált. Ezeket nem tudjuk bizonyítani, de az Állami Számvevőszék sok esetre felhívta a figyelmet. Ezeknek hatására kitört egy bizalmatlansági válság, amit csakis magunknak köszönhetünk. Egy idő után már bármi áron is hajlandóak lettünk volna kölcsönt felvenni, és még így sem adtak. Ez oda vezetett, hogy az ország a hitelképtelenség, a csőd szélére került, mi pedig ismét az IMF karjaiban találtuk magunkat. Úgy kell táncolnunk, ahogy a finanszírozó füttyöl; s ha nincs más, akit nyírni, fejni lehet, mint az ember. Az emberek reformnak nevezett megnyomorítása folyik. Nem akarok populistá lenni és hangoztatni, hogy gazemberek, amiért ilyeneket kérnek tőlünk. Csak azt akarom mondani, hogy azok, akik idáig eljuttattak bennünket, gazemberek voltak. Elnézést kérek az erős kifejezésért! Az embereknek tudniuk kellene a pontos menetrendet és hogy miért vállalják az áldozatot. Nem szavazatvásárlás céljából, de ha azt az áldozatot kérik, hogy segítsünk rendbe tenni a költségvetés megbomlott egyensúlyát és takarékosabban éljünk, hosszabb távra dolgozzunk, hitelesebb (Folytatás a 8. oldalon)

(Befejezés a 7. oldalról)

lesz. És ezzel érkezünk el a keresztyén erények legfontosabbikához. A te szavad legyen: az igen igen, a nem nem. Én, keresztyén emberként, azt mondanám, hogy ez a legfontosabb dolog: hitelt érdemlő közösségi vezetőink legyenek. Azt kellene mondani, hogy nagy baj van, amit közös erőfeszítéssel ebben és ebben az ütemben tudunk helyrehozni. Akik pedig a bajt okozták, vonják le az ebből fakadó következményeket. Az embereknek pedig át kellene gondolniuk a mértékletesség erényének követését. Több emberi szolgálatást kell családon belül egymásnak nyújtani. Lehet, hogy butaságnak, primitívnek tűnik, de nem kell mindig a köz-tisztasági vállalatra várni, aminek ugyan kötelessége, hogy tisztaságot tartson, hanem mindannyian gondot viselhetnének nemcsak az ajtóinkon belüli rendre és tisztaságra, hanem a külső környezetünk-re is – akár ingyen is. Az ilyen típusú tevékenységeket pedig a közösség honorálja és ismerje el! Nem ebbe az irányba tartunk, sajnos. Nem kellene a kalákákat megbüntetni adózási szempontból. Az ázsiai versenytársak pont azért nem kérnek annyit a termékeikért, mert egy csomó szolgáltatást ingyen adnak egymásnak – azért, hogy talpon maradjanak. Ennek a keresztyéni háttere: a család fogjon össze, a nagymama segítse az unokáját. A Nagycsaládosok Országos Egyesületének jel-szava, hogy a nagycsalád nem probléma,

Hosszú távban kellene gondolkodnunk

hanem megoldás. Én ezt háromszor aláhúznám: ez így van! Modern korunk embere, aki ezt magától el akarja hárítani és légből akar várat építeni, semmiből profitra szert tenni, hatalmas autókön szaladgálni és a Bahamákon nyaralni, vizsgálja felül a hozzáállását! Ezt mindig csak úgy lehet csinálni, hogy azok, akik érvényesíteni akarnak valamit, abban maguk is élen járnak önmagukkal szemben.

– Volt egy másik mondás is a pénzzel kapcsolatban, miszerint a pénznek nincs szaga. Úgy érzem, hogy ez az, ami megdől, ha egyszerűen akarom megfogalmazni. A pénznek igenis szaga van. Alapvetően morális kérdés a pénz.

B. K.: Volt egy német bankár barátom, aki azt mondta, hogy Jézus Krisztus óta a reálkamat nem volt több három százalékánál. Kicsit furcsa összehasonlítás, de legalább felkelti a figyelmet. Elképzelhetetlen, hogy lassabban fejlődik valami és te mégis nagyobb kamatokat realizálsz. Honnan veszed el azt? Azt nevezték innovációnak, hogy hogyan lehet elkerülni a szabályozottságot. Ránk ne vonatkozzanak ugyanazok a tőkekövetelmények! Pedig ezeket arra találták ki, hogy a kockázatra legyen fedezet. Ez azt mutatja, hogy az emberiség valláserkölcsei normák nélkül olyan mértékben elrugaszkodik a realitásoktól, hogy az katasztrófához vezet.

Azt gondolom, hogy eljött az idő, hogy mindenki levegye a polcáról a poros Bibliáját és átnézzék azt a hittételt, ami szerint a világnézetét megfogalmazza. Akármelyiket fogja levenni, mindegyik ezt fogja mondani.

– Most a bőltről szól az egész, és éppen ennek van az időszaka.

B. K.: Nem kellene ilyen keserűen megélnünk a vágyaink megzabolozását. Tudomásul kellene vennünk, hogy most bőljtje van annak, ahogy eddig a társadalom élt. Megspóroltuk magunknak a közügyekben való aktív és becsületes részvételt, amit rosszul tettünk, ezt nem szabad folytatnunk. A bőljtnek az az értelmezése, hogy kevesebbet fogyasztok, nem feltétlenül elegendő. A legnagyobb erőpróba az önmagunk feletti uralom. A bőljt időszakban nemcsak a visszavonult szemlélődés és a javaktól való megtartóztatás a kizárólagos cél, hanem a megtartóztatás sajátos formáit is gyakorolni kellene, amelyek fásztóak, mert egyszerűbb készen fogyasztani egy filmet, mint elgondolkodni rajta. Azt is bőljtnek tekintem, ha kikapcsolom a tévét, nekiállok és megoldok egy szép feladatot. Válaszd a nehezebbet! Nekem ez a bőljt.

(Elhangzott 2009. március 18-án a Kossuth rádió református félórájában.)

Győztesnek lenni

„... de az a panaszom ellened...” (Jel 2,4a)

Amikor Jézust befogadtuk, Isten gyermekei lettünk. Megváltónk jobb kezében csillagok lehetnének, de panasa van ellenünk. János apostol Patmosz szigetén volt Isten ígéjéért és Jézus bizonyágtételéért. Erről szól *A jelenések könyve*. A gyülekezetekhez írott leveleiből megtudhatjuk, mit kell tennünk, hogy a győztesek között legyünk. A hetedik levélben ezt olvassuk: „...tanácsolom neked, végy tőlem tűzben izzított aranyat, hogy meggazdagodj, és fehér ruhát, hogy felöltözz, és ne lássék szegyenletes mezítelenséged; és végy gyógyító írt, hogy bekend a szemed, és láss” (Jel 3,18).

A tűzben izzított arany az a Krisztusba vetett rendíthetetlen hit, amelyik minden próbatételt kibír és gazdaggá tesz. A fehér ruha Krisztus természete, tisztasága, szentsége és igazsága. A gyógyító írt a Szentlélek; nélküle nem ismerhetjük meg Krisztusnak minden ismeretét meghaladó szeretetét, és nem juthatunk teljességre.

Urunk gazdagon osztogatja ajándékait azoknak, akik kérik és akarják, mert Ő azért jött, hogy életünk legyen, sőt bőségben éljünk. Igyekezz tehát, és térj meg! „Aki győz, annak megadom, hogy velem együtt üljön az én trónusomon; mint ahogy én is győztem, és Atyámmal együtt ülök az ő trónusán. Akinek van füle, hallja meg, mit mond a Lélek a gyülekezeteknek!” (Jel 3,21–22).

*Jobban tiéd, Uram, Jobban tiéd!
Bár súlyos a kereszt S érzem sebt.
Bár könnye, kinja van,
Ez légyen jelszavam:
Jobban tiéd, Uram, Jobban tiéd!*

*És bár a keskeny út Meredek is,
De mégis mennybe jut, Dicsfénybe visz.
Dicső angyalsereg
Int ottan, hogy legyek
Jobban tiéd, Uram, Jobban tiéd.*

Brunácky Istvánné

Biztonság?

Gyülekezetünk lelkészétől hallottam egy példát, amiben az állattenyésztő és a földművelő embert hasonlította össze. Megállapította, hogy az anyagi biztonság eltávolíthatja az embert Istentől. Igaza van.

Most, amikor a keresztyén emberek is könnyen elveszíthetik munkahelyüket, lássuk meg azt a biztonságot, amit Isten ad. Mert ki tarthatta meg a vándorló zsidóságot, az államként is állandó támadásoknak kitett népet vagy az üldözött keresztyéneket? Egyedül Ő!

Tudjuk kimondani Luther Mártonnal: „De meg vagyok keresztelve!” Azaz: Krisztushoz tartozom. Igaz, ettől még nem lesz senkinek pénze nyaralásra, autóra, de ha a Miatyánkban kifejezzük, hogy Istentől várjuk a mindennapi kenyerünket, akkor abban bízhatunk is. És ami még fontosabb, ami túlmutat az anyagiakon: nem kell félnünk a jövőtől. „Mert úgy szerette Isten a világot, hogy egyszerűen Fiát adta, hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen” (Jn 3,16).

Vargha Balázs

A Kárpát-medencei református egyházak 2009. május 22-én történelmi fordulóponthoz érnek, amikor közös alkotmány elfogadásával fejezik ki egységüket. Ennek szellemében a Kárpát-medencei református sajtó munkatársaiként szükségesnek tartjuk, hogy együttműködésünket még hatékonyabbá tegyük.

Az együttműködés célja a Kárpát-medencei egységes magyar református egyház kommunikációjának segítése. A részegyházakban működő szerkesztőségek fontosnak tartják, hogy egymást segítve hatékonyan teljesítsék küldetésüket. E cél elérése érdekében az egyházkerületek szerkesztőségei az alábbi területeken kívánják együttműködésüket megszervezni:

1. A részegyházak számára javasoljuk egy egységes, közös internetes szerkesztői felület létrehozását. Ezt a felületet a Kárpát-medencei református egyházkerületek szerkesztőségei önállóan használják, és így munkájuk eredményeként megvalósul az egységes tájékoztatási rendszer. A rendszer lényege, hogy a szerkesztőségek a maguk felületén dolgoznak, ugyanakkor hozzáférhetnek az egységes adattárhoz. Ennek köszönhetően létrejön egy református „távirati iroda”, információs adatbank, melynek szolgáltatásait minden református médium térítésmentesen igénybe veheti.

Az általunk javasolt rendszerben a gyülekezeti és intézményi honlapoktól kezdve, a rádióadásokon és televíziós műsorokon át egészen az országos lapokig a szerkesztőségek megőrzik önállóságukat és sajátos arculatukat. Jó példa erre a Tiszáninneni Református Egyházkerület rendszere, amelyet már több kerületben használnak.

Kérjük a döntéshozó testületeket, szíveskedjenek támogatni egy közös rendszer létrehozását és működtetését.

2. Elköteleztük magunkat abban, hogy országos és kerületi médiumainkban azonos című rovatban helyet biztosítunk az

HATÉKONYABB KAPCSOLATTARTÁST!

A Kárpát-medencei református sajtó együttműködése

egységes egyház üzenetét markánsan megjelenítő témáknak. Ezt a közös szerkesztőségi felület használatával valósítjuk meg.

3. Az együttműködés feltétele, hogy minden kerület jelölje ki a maga sajtókapcsolatait felelős munkatársait és biztosítsa a rendszer fenntartásához szükséges személyi és anyagi forrásokat.

A konferencia résztvevői:

MRE Kommunikációs Szolgálat, reformatus.hu, Európa Rádió, Reformátusok Lapja, MTV – Református magazin, Magyar Rádió – református félóra, Dunántúli Református Lap, dmrek.hu, parokia.hu, tirek.hu, Sárospataki Református Lapok, Tiszáninneni Református Egyházkerület – Missziói Központ, KFRTKF Kommunikáció- és Médiatudományi Intézet, Kölcsény Stúdió, licium.hu, Mediárium, Hajnalcsillag Hangstúdió, Kálvinista Szemle, KRE Kommunikációs Központ, Sion Rádióstúdió Beregszász, Üzenet, Agnus Rádió, Partiumi Közlöny, Váradai Református Rádióstúdió

Miskolc, 2009. február 11.

*

A fenti nyilatkozat kimunkálása a Tiszáninneni Református Egyházkerület székházában megtartott kétnapos tanácskozáson történt, amit a Magyarországi Református Egyház Kommunikációs Szolgálata szervezett. A megjelent újságírókat köszöntötte az egyházkerület elnöksége: **Csomós József** püspök és **Ábrám Tibor** főgondnok. Az összejövetelnek igei megalapozást **Csoma Áron** zsinati szóvivő, a kommunikációs szolgálat

vezetője adott a *Jn 6* alapján megtartott nyitó áhítatában. Utána sor került a Kárpát-medence különböző pontjain működő médiumok bemutatkozására. Az országos és egyházkerületi orgánumok bemutatását az adott tömegtájékoztatási eszköz képviselője végezte. A választott forma nagyon jó volt arra, hogy a résztvevők átfogó képet kaphassanak a Kárpát-medencében folyó re-

formátus sajtómunkáról, legyen szó írott vagy elektronikus sajtóról.

Egy másik blokkban az aktuális események ismertetése történt meg. Csoma Áron a református egyház egységesüléséről, a május 22-re Debrecenbe tervezett

alkotmányozó zsinati ülésről tájékoztatót. **Virág Mária**, a Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatalának munkatársa az idei Kálvin-év, illetve a 2009–2014 közötti időszakra meghirdetett Kálvin- emlékek rendezvényeire irányította a figyelmet. A Csillagpont 2009 elnevezésű ifjúsági találkozóról, amire július 21-e és 25-e között Fadd-Domboriban kerül sor, **Czanik András**, a Zsinati Hivatal munkatársa szólt. Az előkészületek kapcsán külön öröm volt hallani: az imasátor felállítására (a kovácspataki Élesztő ifjúsági találkozón szerzett pozitív tapasztalatok nyomán) a Firesz munkatársai kaptak megbízást!

Néhány résztvevő

A csoportos műhelymunka során több kérdést is megvitattak a résztvevők (tudósítói hálózat kialakítása, református távirati iroda létrehozása, egy közös kárpát-medencei református lap indításának lehetősége stb.). A nyilatkozat elfogadását követően **Bölcskei Gusztáv** tiszántúli püspöknek, az MRE Zsinata lelkészi elnökének az egyház egységesülésével és a sajtó szerepével kapcsolatos gondolatait zárták ezt a hasznos eszmecsere.

–akb–

Bölcskei Gusztáv püspök záró gondolatai közben

Jel az égen

„...szövetségre lépek veletek...” (1Móz 9,8–17).

Ma délután csodaszép szivárványt láttunk. Eszembe jutott egy kis idézet: „Ha süt a nap s eső pereg, mennyországba benézhetek...”

Az Ursten az özönvíz után szövetséget kötött Nóéval, családjával és minden élőlénnel. Megígérte, hogy so-

ha többé el nem pusztítja a földet özönvízzel. Megígérte, hogy a földön minden rendben fog folyni. „Amíg

Reményik Sándor

SZIVÁRVÁNY

(részlet)

*Minden lélekben van egy kis szivárvány,
Kis csapóhíd, amelyet lebocsát,
Hogy egy más lélek átjöhessen rajta –
Ennek a hídnak hídpillére nincsen,
Ezt a hidacska csak az Isten tartja.
Az Isten, aki a szívekbe lát.*

csak föld lesz, nem szűnik meg a vetés és az aratás, a hideg és a meleg, a nyár és a tél, a nappal és az éjszaka” (1Móz 8,22).

Ennek a szövetségnek az égen látható szivárványív lesz a jele, amely pompázatos színskuszorújával összeköti az eget a földdel. Olyan, mintha a jó Isten két karja ölelné át a világot. Azóta a szivárvány a szabadulásnak és a reménységnek a jele. Hirdeti, hogy Isten akkor is megtartja kegyelmét, ha mi rosszat cselekszünk és elfeledkezünk róla. A szivárvány Isten örök szeretetének a jele. Nagyszerű dolog ez!

Minden alkalommal, amikor látod a szivárványt, Isten ígéreteire gondoldj! Ugye bízol az Úrban?

Molnárné Miklós Malvína

Firesz: mi lesz?

A megújuláshoz nem elég a közös látás és az imádság, a szolgálatra és segítőkire is szüksége van a Firesznek a hatékony munkához. Ha érdekel ez az ifjúsági szervezet és a működése, és szívesen részt vennél benne vagy munkádat, idődet áldoznád egy-egy alkalom megvalósításáért, látogass el a megújult oldalra (www.firesz.sk) az információkért! Hogy az időtök ne csak tévézéssel és chipsevéssel teljen el, kukkantsatok bele a Firesz alkalmába, amelyek értetek és nektek készülnek!

Május 9-én Királyhelmecen **Felelő** ifinap, azaz olyan egynapos ifjúsági rendezvény lesz, ahol a programban igei előadás, dicsőítő zene és éneklés, játék és sport egyaránt szerepel. Gyere el, és próbáld ki!

Univerzum–Naprendszer–Föld–Európa–Szlovákia–Körtvélyes. Na, pontosan itt lesz április 24-e és 26-a között egy olyan alkalom, amit írnék be a naptáradba! **Ébresztő!** Ez a neve a munkatársi csendesnapnak, ami egyben evangelizáció, elcsendesedés és dicsőítés. Aki volt nyáron Kovácspatakon, az tud-

ja, aki nem, az most kipróbálhatja, hogy milyen az, amikor a hívek együtt imádkoznak és dicsőítenek. Az evangélikai szolgálatot **Szeverényi János** végzi, aki minden előadásával a szenvedélyes, tartalmas keresztyén élet fon-

tosságát közvetíti. Nagyon őszinte, hiteles ember. Értékrendjében konzervatív, emellett szenvedélyes és felrázó. **Horváth Pál** tart még előadást *Kinek a pap...* címmel. Az esti dicsőítést **Pintér Béla** vezeti, aki jópofa és elgondolkodtató énekeivel von bennünket közelebb Istenhez.

Üssünk meg más hangot: egy nyár eleji **Élesztő** ifjúsági találkozó a keresztyén zenéről. Még nem tudod, mi az a keresztyén hiphop? Inkább a kama-zenét kedveled? Esetleg a dicsőítés a te világod? Vagy csak énekelni szeretnél az Úrnak és egy jót beszélgetni a barátáiddal? Ha eljössz, egy olyan közösségbe csöppensz, ahol mindenki az Urat dicséri, de más-más stílusban. Ha

Ifjúsági találkozó

A Firesz Duna Menti Területi Egy-sége szervezésében sportnappal egybekötött ifjúsági találkozóra kerül sor április 25-én (szombat) Nemesócsán. (A református templom, valamint a sportcsarnok szolgál helyszínül.)

Konfirmandus-hétvége I.

Időpont: 2009. április 24–26.

Helyszín: Alistál, gyülekezeti imaház

Konfirmandus-hétvége II.

Időpont: 2009. május 7–10.

Helyszín: Alistál, gyülekezeti imaház
Bővebb információ: www.firesz.sk

nem hiszed, gyere és töltsünk el tartalmasan egy napot a zene körül június 6-án! A szép környezet, a barátok és szórakozás mellett evangelizáció is lesz, ahol a magyarországi ifj. **Zimányi József** szolgál; és ha már a lelkünket tápláltuk, a gulyás sem maradhat el. A belépés díjtalan, tehát nincs más dolgod, mint szólni barátaidnak és eljönni Hatfára.

Gál Lóránt

A Szlovákiai Református Keresztény Egyház Zsinati Elnöksége a 3. ülésén, amely 2009. március 7-én Hanván volt, az alábbi közérdekű határozatokat hozta:

– Jóváhagyta az 1. és 2. ülés jegyzőkönyvét, és tudomásul vette az előző két ülés határozatainak kiértékeléséről szóló jelentést.

– 2009. március 15-től intézeti lelkipásztorként alkalmazza Batta István lelkipásztort. Szolgálati területe a jókai Szlovákiai Misszió. Batta István alkalmazását utólagos jóváhagyásra a Zsinati Tanács elé terjeszti.

– Egyházunk gazdasági helyzetét részletes kimutatásban tudomásulvételre a Zsinat elé terjeszti, és egyházunknak a Zsinati Tanács elé terjesztendő költségvetését tudomásulvételre a Zsinat elé is beterjeszti.

– A következő belső rendelkezést terjeszti a Zsinati Tanács elé: Fizetetlen szabadságra a lelkipásztor a Zsinati Elnökség előzetes hozzájárulásával maximum 6 hónapra mehet. A fizetetlen szabadság ideje alatt egyházunk megfizeti a minimálbér utáni előírt egészségügyi biztosítási illetéket. Hat hónapnál hosszabb időszak esetén egyházunk kész közös megegyezés alapján felbontani a munkaviszonyt.

– A lelkészek nyugdíjba vonulási segélyét a közalap beindításával kívánja rendezni. A közalap beindításáig javasolja a Zsinati Tanácsnak, hogy hagyja jóvá: egyházunk minden nyugdíjba vonulási segély kifizetésénél lelkipásztorként 2,- euró, gyülekezetenként pedig 3,- euró befizetést gyűjtsön be.

– Tudomásul vette, hogy hét szlovák egyházközség szeretne Kálvin-emléktáblát állítani. A Zsinati Elnökség megpróbálja a magyar egyházközségeihez hasonló feltételek mellett biztosítani az emléktáblákat.

– A Kálvin-év kapcsán két összegyházi rendezvényt – a szlovák egyházmegegyekkel karöltve egy szlovák nyelvű konferenciát, illetve egy összegyházi magyar nyelvű konferenciát – szervez. A Zsinati Elnökség 2009. április 9-ét követően az egyházmegegyék jelentései alapján egy programfüzetet állít össze a Kálvin-év programjairól.

– Úgy határozott, hogy a Zsinat az 1. ülését a hanvai Diakóniai Központ épületében folytatná, mégpedig 2009. április 17-én és 18-án (kezdés: 17-én 14 órakor). A Zsinati Elnökség a következő

A Zsinati Elnökség 3. üléséről

tárgysorozati pontokat terjeszti a Zsinat elé: a Zsinati Tanács tagjainak a megválasztása, a zsinati bizottságok megválasztása, egyházunk gazdasági helyzete, jogalkotói szándék a közalapról szóló törvényhez, a Kárpát-medencei Református Egyházak közös alkotmánya (Básti Péter két javaslata egyházunk állásfoglalására), a hanvai Diakóniai Központ jelentése és a Diakonia Reformata nonprofit szervezet igazgatótanácsának tisztújítása, a Re-Mi-Dia nevű nonprofit szervezet elismerése egyházunk szlovák része ifjúsági, missziói és diakóniai szervezeteként.

– A Rozsnyói Református Egyházközség 2008. december 28-án kelt levelében kérelemmel fordult egyházunk Zsinati Tanácsához, melyben segítségét kéri a gyülekezet által felvett GAW-kölcsön visszafizetése tárgyában. A Zsinati Elnökség nem támogatja a kölcsön törlesztésének elengedését. Javasolja az egyházközségnek és az Abaúj-tornai Református Egyházmegegyének, hogy a segélyalapi besorolásoknál vegyék figyelembe a Rozsnyói Református Egyházközség specifikus helyzetét és a kölcsön visszafizetésére vonatkozó kérelmét sorolják be támogatandó helyre.

– A Szlovákiai Református Keresztény Egyház Börtönmissziójának támogatási kérelmét a Zsinati Tanács elé terjeszti.

– A Molnár Sándor zsinati főtanácsos által használt Škoda Felicia 1,9D típusú személygépkocsit a megtett kilométerek alapján már nem minősíti szolgálati autónak, és hozzájárul ahhoz, hogy Molnár Sándor a Škoda Felicia autót eladja.

– Bodnár Noémi prágai segédlelkész lakhatási költségeihez való hozzájárulásként megelőlegezi a bécsi koreai gyülekezet támogatását, és átutal 1000,- euró támogatást.

– A Generális Konvent liturgiai és katechetikai bizottságába dr. Görözd Zolt dunaszerdahelyi lelkipásztort delegálja.

– A Generális Konvent szervezéséhez kapcsolattartó személyként Rákos Loránt zsinati tanácsost delegálja.

– Tudomásul vette Rákos Loránt zsinati tanácsos jelentését a Generális Konvent alkotmányozó zsinati előkészítőbizottságának üléséről. A Zsinat elé terjeszti egyházunk képviselőjének kérdéséről a 2009. május 22-én üléselőre debre-

ceni alkotmányozó zsinaton. A Zsinati Elnökség megbízza a Zsinati Irodát, hogy a Generális Konvent ünnepi üléséről tájékoztassa az egyházközségeket, és kérje fel őket, hogy a megadott időpontban húzzák meg a harangokat.

– A Zsinati Elnökség erkölcsileg támogatja a Tabulatúra régizene-együttesnek a Kálvin-év kapcsán megjelenő lemeze kiadását.

– Hozzájárul ahhoz, hogy az Ipolysági Református Egyházközség segélykérő körlevéllel forduljon egyházunk gyülekezeteihez az épülő lelkészlak és gyülekezeti otthon támogatása tárgyában.

– Jóváhagyta a Zsinati Iroda épületéhez szükséges tűzvédelmi dokumentumok elkészítésének megrendelését és előírt mennyiségű tűzoltó berendezés megvásárlását Kisbenedek Zita vállalkozónál.

– Engedélyezi a Kisbári Református Egyházközségnek, hogy a 2008. évi segélyalapi támogatást 2009. július 31-ig számolhassa el.

– Módosítva a ZSE-39/2009-es számú határozatát hozzájárul ahhoz, hogy Filo Gábor harmadik személynek bérbe adja az egyházunktól bérelt rimaszombati ingatlant (a Zsinati Iroda földszintje), tehát a bérleti viszony továbbra is hatályban marad.

– A Református Világszövetség egy női teológus támogatására vonatkozó felajánlására Vargha Zsuzsanna negyedéves teológát javasolja.

– A Zsinati Elnökség ZSE-9/2009-es számú határozatában úgy határozott, hogy az Evangéliumi Hitvalláskutató Munkacsoport 2009. április 16-a és 19-e közötti antwerpeni ülésére Görözd Zolt dunaszerdahelyi lelkipásztort, akadémiaoztatása esetén Erdélyi Pál vágfarkasdi lelkipásztort delegálja. Mivel egyik személy sem tud részt venni a munkacsoport megbeszélésén, a Zsinati Elnökség megbízza Fazekas László püspököt, hogy delegáljon egy lelkipásztort az antwerpeni ülésre.

– Egyházunk elnöksége 2009. március 5-én találkozott a Besztercebányai Megyei Önkormányzat elnökével, aki jelezte, hogy a gazdasági válság miatt a megye sokkal kevesebb pénzzel rendelkezik; a megye ebben a félévben nem támogatja a hanvai Diakóniai Központot. A támogatás kérdésére májusban lesz hajlandó visszatérni.

Adónk két százalékaival a református háttérű civil szervezeteket erősítsük!

Előző számunkban részletesen ismertettük az adónk két százalékaival történő támogatással kapcsolatos tudnivalókat, s kértük mind a természetes, mind a jogi személyeket, hogy befizetett adójuk két százalékaival az egyházunkhoz kötődő szervezetek valamelyikét támogassák. Ugyanezzel a kéréssel fordulunk most újra azon természetes személyekhez, akik az adóelőlegüket a munkáltatójukkal számoltatták el.

Felajánlási nyilatkozatukat és a befizetett adójukról a munkaadójuk által kiállított igazolást (az űrlapok márciusi számunk mellékletét képezték) **2009. április 30-ig** kell eljuttatniuk a lakhelyük szerint illetékes adóhivatalba.

Tisztelettel kérjük, hogy viselkedjen öntudatos polgárként és egyháztagként, ne hagyja elúszni a törvények által tálcán kínált lehetőséget, tegyen jót és adója két százalékaival az egyházunkhoz kötődő szervezetek valamelyikét támogassa!

A református háttérű szervezetek

Az idei évre regisztrált református háttérű szervezetek adatai, mégpedig regisztrációjuk sorrendjében:

Reformovaná záchranná misia – Református Mentőmisszió

Cím: 930 14 Mad 104. Jogi forma: účelové zariadenie cirkvi a náboženskej spoločnosti (egyházi célintézmény).
IČO: 36078158.

Združenie maďarských rodičov na Slovensku, Základná škola Reformovanej cirkvi s vyučovacím jazykom maďarským, Rožňava – A Rozsnyói Református Egyházi Alapiskola Szülői Munkaközössége

Cím: Kozmonautov 2, 048 01 Rožňava (Rozsnyó). Jogi forma: občianske združenie (polgári társulás).
IČO: 35626356 206.

Záujmové združenie Gábora Lónyayho – Lónyay Gábor Egyesület

Cím: 076 74 Drahnov (Deregyő) 216. Jogi forma: občianske združenie (polgári társulás). IČO: 31256732.

Bodor István

Cím: Hlavné námestie 16, 979 01 Rimavská Sobota (Rimaszombat). Jogi

forma: neinvestičný fond (nem beruházási alap). IČO: 37954083.

Rodičovské združenie Reformovaneho cirkevného gymnázia v Rimavskej Sobote – A Rimaszombati Református Egyházi Gimnázium Szülői Munkaközössége

Cím: Daxnerova 42, 979 01 Rimavská Sobota (Rimaszombat). Jogi forma: občianske združenie (polgári társulás).
IČO: 37949071.

RE-MI-DIA – Reformovaná misia a diakonia

Cím: Nám. sv. Cyrila a Metoda 51, 078 01 Sečovce. Jogi forma: nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby (közhasznú szolgáltatást nyújtó nonprofit szervezet).
IČO: 35581620.

Živá voda – Élő Víz

Cím: Jókaiho 34, 945 01 Komárno (Komárom). Jogi forma: neinvestičný fond (nem beruházási alap).
IČO: 36096415.

Ženský spolok pri Reformovanej kresťanskej cirkvi v Komárne – Komáromi Református Nőegylet

Cím: Jókaiho 34, 945 01 Komárno (Komárom). Jogi forma: občianske združenie (polgári társulás).
IČO: 37862189.

Združenie maďarských rodičov na Slovensku, Cirkevné gymnázium s vyučovacím jazykom maďarským, Levice – A Lévai Magyar Tanítási Nyelvű Egyházi Gimnázium Szülői Munkaközössége

Cím: Sv. Michala 38, 934 01 Levice (Léva). Jogi forma: občianske združenie (polgári társulás). IČO: 35626356 240.

Združenie maďarských rodičov na Slovensku pri Reformovanej základnej škole cirkevnej, Dolný Štál – Az Alistáli Református Egyházi Alapiskola Szülői Munkaközössége

Cím: Hlavná 85, 930 10 Dolný Štál (Alistál). Jogi forma: občianske združenie (polgári társulás).
IČO: 35626356 341.

Koinonia

Cím: Kostolný rad 13, 077 01 Kráľovský Chlmec (Királyhelmece). Jogi forma: neinvestičný fond (nem beruházási alap). IČO: 31256384.

Dobrý Pastier Pribeník – Jó Pásztor Perbenyik

Cím: Kostolná 216/3, 076 51 Pribeník

(Perbenyik). Jogi forma: nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby (közhasznú szolgáltatást nyújtó nonprofit szervezet).
IČO: 35581051.

Bona causa

Cím: Sv. Michala 38, 934 01 Levice (Léva). Jogi forma: neinvestičný fond (nem beruházási alap). IČO: 36096458.

Paulos

Cím: 049 43 Jablonov nad Turňou (Szádalmás) 110. Jogi forma: nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby (közhasznú szolgáltatást nyújtó nonprofit szervezet).
IČO: 35581875.

Zväz reformovanej kresťanskej mládeže v Moldavskej nížine – Bódvavölgyi Református Ifjúsági Szövetség

Cím: Hlavná 47, 045 01 Moldava nad Bodvou (Szepsi). Jogi forma: občianske združenie (polgári társulás).
IČO: 35556722.

Eben-Háézer

Cím: Hámosiho 190, 049 51 Brzotín (Berzété). Jogi forma: neinvestičný fond (nem beruházási alap). IČO: 31256317.

Eklézsia

Cím: Čepel'ská 55, 079 01 Veľké Kapušany (Nagykapos). Jogi forma: nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby (közhasznú szolgáltatást nyújtó nonprofit szervezet).
IČO: 35581557.

Timoteus

Cím: Jókaiho 34, 945 01 Komárno (Komárom). Jogi forma: nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby (közhasznú szolgáltatást nyújtó nonprofit szervezet).
IČO: 37970836.

Občianske združenie Fénysugár – Fénysugár Polgári Társulás

Cím: Maurerova 11, 040 22 Košice (Kassa). Jogi forma: občianske združenie (polgári társulás). IČO: 35559691.

Cantate Domino

Cím: Pevnostný rad 22, 945 01 Komárno (Komárom). Jogi forma: občianske združenie (polgári társulás).
IČO: 42050278.

Kálvin

Cím: Nám. Jána Kalvína 2/A, 929 01 Dunajská Streda (Dunaszerdahely). Jogi forma: občianske združenie (polgári társulás). IČO: 45010340.

Készítette: –akb–

Hanván 2009. március 7-én esperes-gondnoki értekezlet volt, amelyen egyházmegyénk elnökségei többek közt az alábbi kérdésekről tárgyaltak:

– A Debrecenbe május 22-ére tervezett alkotmányozó zsinati ülés kapcsán az alkotmány szövegét minden egyházmegye megkapja. Az egyházmegyei tanácsoknak az lenne a feladatuk, hogy megbeszéljék a lelkipászorokkal, gondnokokkal, és hivatalos véleményüket 2009. április 9-ig terjesszék a Zsinat elé. A zsinati képviselők már az egyházmegyei vélemények alapján szeretnének foglalkozni ezzel a kérdéssel.

– Az egyházmegyei befizetésekkel összefüggésben az egyházmegyei elnökségeink oda kellene hatniuk, hogy az egyházközségek a valós perselypénzeket fizessék be. Ha a gyülekezetek komolyan vennék ezeket az alapokat, ezekből a bevételekből tudnánk egyházunk támogatni a gyülekezeti munkát.

– A Kálvin-év egyházmegyei rendezvényeit az espereseknek 2009. április 9-ig össze kell állítaniuk és a tervezett

programokat be kell küldeniük a Zsinati Irodára.

– Egyházunk honlapjához még szükségünk lelkipásztori és egyházközségi adatok. Az esperesek ígéretet tettek arra, hogy 2009. április 9-ig beküldik a hiányzó adatokat.

– A Kooperatíva Biztosító felajánlotta, hogy egyházra szabott ingatlanbiztosítási csomaggal csökkenteni tudná a biztosítási díjakat. Hasznos lenne, ha az egyházmegyei meghívnák Iliás Tamás biztosítási ügynököt és meghallgatnák a Kooperatíva Biztosító ajánlatát.

– A Zsinati Iroda kéri az egyházmegyei elnökségeit, gondoskodjanak arról, hogy a készülő munkavédelmi továbbképzésen minden lelkipásztor és egyházi alkalmazott vegyen részt.

– Az egyházmegyei elnökségeink hatásköre kapcsán hangsúlyt nyert, hogy a törvényeinkben és szabályrendeleteinkben meghatározott esperesi hatásköröket igenis az esperesek gyakorolják. Az egyházmegyei hatáskörben megoldandó ü-

gyek ne legyenek továbbtolva az Egyetemes Egyház asztalára. Az elmúlt két évben a kilenc egyházmegyéből öt egyházmegyében volt presbiteri konferencia. A főgondnok kérte az espereseket, hogy támogassák és bátorítsák az egyházmegyei gondnokok erre irányuló kezdeményezését.

– A Zsinati Iroda 2009. március 15-ig minden egyházmegyének megküldi a gyülekezeti korfa elkészítéséhez szükséges instrukciókat. Kéri az egyházmegyei elnökségeit, hassanak oda, hogy minden egyházközség készítse el a korfáját, amit az egyházmegye összesítve 2009. június 30-ig küldjön meg a Zsinati Iroda címére.

– Molnár Sándor zsinati főtanácsos bemutatta a számítógépes zárszámadást, költségvetést és pénztárkönyvet.

– A Zsinati Iroda megküldi az egyházlátogatási jegyzőkönyv tervezetét. Az egyházmegyei elnökségeink 2009. augusztus 31-ig kell véleményezniük a jegyzőkönyvtervezetet.

ren figyelni a kihívásokra, a támadásokra s észrevenni, mi zajlik a világban. Nemcsak azt kell látni, ami szem előtt van, hanem a dolgok mögé nézve Isten segítségével azt is, ami a háttérben zajlik. Az örömmüzenet átadóinak minden helyzetben az egyháznak való szolgálatot kell hűségesen betölteniük. A gyülekezetek sokféleségét csak Isten segítségével lehet egy-egybe forrasztani. Ez a felvigyázás és az idejében való cselekvés a legnagyobb feladat, amelynek teljesítéséhez Isten segedelmét és áldását kérte a püspök a fogadást tévők szolgálatára.

Orémus Zoltán az esperesi székfoglaló beszéd alapigéjeként az *IKor 4,1–2-t* olvasta föl a gyülekezet előtt. Beszédében kiemelte, hogy a korinthusi gyülekezetben Pál apostolnak sokféle nehézséggel kellett megküzdenie, pártoskodással, cégéres bűnökkel, és a feltámadás sokféle magyarázatát is helyes megvilágításba kellett helyeznie.

Az Abaúj-tornai Református Egyházmegye is sokféle nehézséggel küzdött a múltban. A kálvini irányzat elfogadása után még száznyolc anyaegyházközséget jegyzett a történelem, de az 1711 utáni reakciós idők ezt jelentősen megtépázták. Az utána maradt nyolcvannyalc anyaegyházközség is lassan és szinte észrevétlenül megfogyatkozott, mára a határnak ezen az oldalán csak huszonnyolc maradt. Ezen a kevésen kell húnykálni és maradni. A

(Folytatás a 14. oldalon)

Kassa

Hittel az eljövendő felé

Rendkívüli egyházmegyei közgyűlés keretében került sor Kassán január 17-én az Abaúj-tornai Református Egyházmegye újonnan megválasztott esperesének, Orémus Zoltánnak, az egyházmegyei gondnokának, Szaniszló Sándornak, valamint az egyházmegyének a 2009–2014-es időszakra megválasztott tisztségviselőinek beiktatására és ünnepélyes eskütételére.

A rendkívüli egyházmegyei közgyűlés istentisztelettel kezdődött, amit a Szlovákiai Református Keresztény Egyház püspöke, **Fazekas László** tartott a *Zsid 11, 13–16* alapján. Igehirdetésében kiemelte,

hogy a hit hőseire való visszatekintés elsősorban az Istenre való hagyatkozásban ad példát a mai ember számára is. Kánaán gazdag földje nem elégítette ki Ábrahámot sem. S ma is érvényes, hogy élet csak ott van, ahol Isten is jelen van. Az ember tapasztalatok által sok bizonyosságot szerezhet Isten áldásaival kapcsolatban. A kételkedés ezért fölösleges, a feladatokban megrendülni pedig nagy hiba volna, hisz szüntelenül szükség van az értékek vigyázására és azok átadására a következő generáció számára.

Az istentisztelet után az egyházmegyei tisztségviselők, tanácsstagok megválasztására került sor, majd pedig az ünnepélyes eskütételre. **Orémus Zoltán** esperes és

Szaniszló Sándor egyházmegyei gondnok eskütétele előtt Fazekas László püspök köszöntését hallhatta a gyülekezet.

A *2Tim 4,5* alapján józanságra, mértékletességre és éberségre buzdított. Kiemelte, hogy a mai korban nagyon fontos ébe-

Fazekas László püspök beiktatja Szaniszló Sándor egyházmegyei gondnokot és Orémus Zoltán esperest

Kassa

Hittel az eljövendő felé

(Befejezés a 13. oldalról)

lelkipásztor mint „minister verbi Divini” szolgál, ezért az egész szolgálatát az igének kell alárendelnie. Az ige hirdetését s annak lehetőségét mindig mindenütt biztosítani kell. Megbízást kaptunk Istent titkaival sáfárkodni, azokat továbbvinni az Ige és az ima által. Ebben kell megbízhatónak és hitelt érdemlőnek maradni s méltóvá válni Isten és az emberek bizalmára – mondta igemagyarázatában az új esperes.

Az egyházmegye megválasztott tisztségviselőit köszöntötte a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház főgondnoka, **Fekete Vince**, a volt egyházmegyei vezetés nevében **Horváth Pál**, volt egyházmegyei gondnok. A Kassai Magyar Református Egyházközség köszöntését **Bodonné Kun Irén** gondnok tolmácsolta a püspöknek és a főgondnoknak, majd ál-

dást kért a megválasztott és esküt tett egyházmegyei képviselőkre.

A Debrecenből érkezett **Emőd Dániel**, a Pro Patria Alapítvány elnöke köszöntésében egymás iránti megbecsülésre, kölcsönös szolgálatra és alázatra buzdított. Végül pedig bocsánatot kért mindazoktól, akik a 2004. december 5-i szavazás kapcsán csalódtak az anyaországi magyarságban.

Fecsó Yvett

Az Abaúj-tornai Református Egyházmegye megválasztott tisztségviselői

Esperes: **Orémus Zoltán**, egyházmegyei gondnok: **Szaniszló Sándor**, egyházmegyei lelkészi főjegyző: **Varga Zoltán**, egyházmegyei világi főjegyző: **Drága László**, egyházmegyei lelkészi jegyző: **Molnár János**, egyházmegyei

Lénártfalva

Egyházmegyei beiktatás Gömörben

A lénártfalvai református gyülekezet adott otthont a **Gömöri Református Egyházmegye ünnepi közgyűlésének, amely 2009. február 7-én volt a helyi kultúrházban. Nagy Ákos Róbert esperes áhítata után sor került a közgyűlés hatáskörébe tartozó egyházmegyei tisztségviselők megválasztására.**

Utána a résztvevők **Fazekas László** püspök, **Erdélyi Géza** nyugalmazott

Nagy Ákos Róbert esperes és Bán Zoltán egyházmegyei gondnok eskütétel közben. (Molnár Sándor felvétele)

püspök és **Fekete Vince** főgondnok vezetésével átvonultak a helyi református templomba. Az ünnepi istentiszteleten Fazekas László igehirdetése után **Básti Péter**, az Egyetemes Választási Bizott-

ság elnöke tette meg jelentését a választások eredményéről. Ezt követte az egyházmegyei elnökség, a zsinati képviselők, pótképviselők, illetve az egyházmegyei tisztségviselők fogadalmotétele.

A község és a gyülekezet nevében **Rákosi János** polgármester köszöntötte az egybegyűlteket. A köszöntéshez csatlakozott **Fekete Vince**, a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház főgondnoka, **dr. Molnár Pál**, a tiszáninneni egyházkerület főjegyzője és **Gazda István**, a Borsod-gömöri Református Egyházmegye esperese.

A Himnusz elnéklése után a helyi kultúrházban szeretetvendégséggel vártak és fogadtak a helybeliek, akik nevében **Madarász Béla** presbiter mondott köszöntőt.

Egyházmegyénk közössége nevében is szeretettel köszönjük a lénártfalvai gyülekezet odaadó vendégszeretét.

Nagyné Révész Andrea

lelkészi tanácsstagok: **Molnár Árpád** és **Kása Gergely**, egyházmegyei világi tanácsstagok: **Ujlaki Ferenc** és **Icso Béla**, egyházmegyei lelkészi tanácsbírák: **Siposné Várady Klára** és **Szabó Krisztián**, egyházmegyei világi tanácsbírák: **Juhász István** és **Molnár Sándor**, egyházmegyei ügyész: **Csatlós László**, egyházmegyei számvevők: **Parti Tibor** és **Megyesi László**, egyházmegyei pénztáros: **Restei Amália**, missziói előadó: **Molnár Árpád**, hitoktatási előadó: **Kása Gergely**, egyházmegyei sajtóelőadó: **Fecsó Yvett**, egyházmegyei levéltáros: **Gábor Zsuzsanna**.

Koreai missziós csoport látogatása

Január 26-tól február 5-ig egy nyolc-tagú koreai missziós csoport járt Közép-Európában, amely a szülői *Dongán* gyülekezet fiataljaiból állt. Ez a gyülekezet nagyon híres a sok fiataljáról, ugyanis ötezer tagjából kb. ezerhatszáz a fiatal. A gyülekezet nemcsak Közép-Európába küld ilyen missziós csoportokat, hanem a világ más különböző helyeire (pl. Kínába, Japánba, Indonéziába, Afrikába stb.) is.

A csapat neve *Ammi* missziós csoport (az *ammí* héber szó, jelentése magyarul: *én népem*). A csapat fő céljai a kulturális ismeretek megosztása és az evangélium hirdetése; ez volt a hetedik alkalom, hogy eljöttek Közép-Európába.

A csoport január 26-án érkezett meg Prágába, és a következő három napot Brünmben töltötte. Ezután részt vett Jókán a január 30-a és február 1-je közt lezajlott téli ifjúsági hétvégén, amelyet a Firesz Duna Menti Területi Egysége szervezett. Ez alkalommal megtekinthették a jókai templomot is, és sok információt szerezhetek Szlovákiáról, a szlovákiai református egyházról és a Fireszről.

Február 1-jén Dunaszerdahelyen elmentek az istentiszteletre, délután pedig az érsekújvári koreai gyülekezet vendégei voltak. Következő nap meglátogatták az újvári, kábítószergyűgöket kezelő intézetet és a gútai gyermekotthont. Este előadást tartottak az érsekújvári baptista gyülekezetben.

Ami különösen jó volt: a téli ifjúsági hétvége alatt a fiatalok beszélgethettek a különböző egyházak történetéről, a kultúráról, gondolataikról, és ezáltal tanulhattak egymástól. Reméljük, hogy a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház fiataljai is meglátogatják valamikor Koreát.

„Ó, mily szép és mily gyönyörűséges, ha a testvérek egyetértésben élnek!” (Zsolt 133,1).

Park Sung Kon

Komárom

Johanniták a püspöknél

A 900 éves múltra visszatekintő johannita lovagrend (teljes nevén Jeruzsálemi Szent János Ispotályos Lovagrend) magyar tagozatának kommandátora, **Bánffy Miklós** látogatást tett a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház püspökénél. **Fazekas László** március 11-én fogadta Komáromban a johannita delegációt. A kommandátor kíséretében a tanácskozáson részt vett egyházunk két tagja is, akik johannita lovagok: **Batta István** lelkipásztor és **Ujlaki Ferenc** zsinati képviselő.

A találkozó, amelyen a felek megbeszélték az egyház és a lovagrend sikereit és gondjait, alapul szolgálhat a további hosszú távú, szorosabb együttműködésnek. A johannita lovagrend alapfeladata a hit védelme és a rászorulóknak megsegítése. Ezen a téren képzelhető el a szorosabb együttműködés a jövőben.

Batta István

Március 15-én a szalóci református közösség is emlékezett

Február 27-én este betegsége általi gyengélkedés után elhunyt az áji református gyülekezet hűségese gondnoka. Az Úr magához szólította, hogy a mennyei seregek társaságában várakozzon a feltámadásra. Szolgálatával példás emléket hagyott hátra.

Farkas Ernő 1990-től volt Szádelő leányegyházközségének, Ájnak presbitere, 1995-től pedig lelkes gondnoka. Mindvégig odaadó munkával segítette gyülekezte lelki életét és annak fejlődését. Nagyban kivette részét az egyház körüli szervezésekben, építkezésekből, javításokból.

Kedves, jóakarátú, Isten dolgaira ügyelő gondnokunk eltávozása megrázott mindenkit, aki ismerte őt. Március 2-án az áji temető-

FARKAS ERNŐ (1941–2009)

kertben búcsúzott tőle családja, gyülekezte, a barátok és az egész környék.

Hanva

A forradalomra emlékeztünk

Ünnepi istentisztelet keretében emlékeztünk meg 1848. március 15-ről a hanvai református templomban. Vasárnap délutáni alkalmunkon **Szőnyi Tamás** böcsi református lelkipásztor, a Borsod-gömöri Református Egyházmegye főjegyzője hirdette Isten igéjét az 1Móz 9,12–13 alapján.

Ünnepi alkalmunkat gyülekezetünk női kórusának fellépése és az ifjúság műsora tette színesebbé. A nemzeti imádság eléneklése után megkoszorúztuk Tompa Mihály sírját. Március 15-i megemlékezésünk a Szózat eléneklésével ért véget.

—nra—

A helybeli lelkész a 116. zsoltár 14. és 15. verseivel hirdette a vigasztalást: „Teljesítem az Úrnak tett fogadalmait, egész népe jelenlétében. Drágának tekinti az Úr híveinek halálát.” Majd pedig az 1994 és 2003 között itt szolgált lelkész, Varga Zoltán hirdette az ígét, aki a búcsúztatást a János evangéliumának igéivel támasztotta alá: „Uram, íme, akit szerezsz, beteg. Lázár, a mi barátunk elaludt, de elmegyek, hogy felébrezzem” (Jn 11,3.11).

Farkas Ernő emléke legyen áldott, Isten vigasztalja a gyászoló szíveket a feltámadásba vetett reménységgel megerősítésével!

Dukon András

Kiegészítő választások

Az általános tisztújítás keretében (jelölt hiányában) be nem töltött tisztségekre való választás már csak a pozsonyi egyházmegyében (világi főjegyző) és az ondava-hernádi egyházmegyében (esperes) maradt hátra. Ezekben az egyházmegyékben a kiegészítő választások keretében a szavazatok leadási határideje március 11-én telt le. Az Egyetemes Választási Bizottság kijelölt tanácsa március 20-án számolta össze a leadott szavazatokat.

A pozsonyi egyházmegyéből három egyházközség szavazatát nem kapta kézhez a bizottság, a beérkezett szavazatokból pedig kettő érvénytelen volt. A két jelölt közül Horváth Béla alistáli gondnok a lehetséges 42-ből 22 szavazatot kapott, Horváth Andrea felsőpatonyi gondnokhelyettes pedig 10-et. Ennek értelmében **Horváth Béla** lett megválasztva a pozsonyi egyházmegye világi főjegyzőjének.

Az ondava-hernádi egyházmegyében egy jelölt volt az esperesi tisztségre, mégpedig Juraj Brecko tussai lelkipásztor. A választási bizottság minden egyházközségtől megkapta a szavazólapot. Egy esetben a szavazatot érvényteleníteni kellett, egy esetben pedig a szavazói szándék nem volt egyértelmű. Így **Juraj Brecko** a lehetséges 31-ből 28 szavazattal lett megválasztva esperesnek.

Básti Péter, az EVB elnöke

PÁLYÁZAT

Az Európai Egyházak Konferenciája (KEK) pályázatot hirdet a szervezet kommunikációs és információs igazgatási titkári állásának betöltésére.

A teljes munkaidőjű állás a következő vonzatokkal jár: a munkahely Genfben van (átköltözés esetén Brüsszelben), a mandátum 2010. január 1-től 2012. december 31-ig tart, fizetés: 8343–8765 svájci frank/hónap, a munkaadó lakást nem biztosít, az állás betöltőjét – aki a főtitkárnak tartozik felelősséggel – szakképzett titkárnő segíti (75 százalékos munkaidőben).

A pályázat feltételei: kommunikációs munkakörrel rendelkező múlt, angol nyelvű szöveg írása, olvasása, valamint legalább a német vagy francia nyelv bírása; kommunikációs kiigazozás az internet világában; részvétel az ökumenikus életben; kiváló együttműködési képesség; a problémák európai és nemzetközi szinten való megfigyelésének és kezelésének képessége; jó kapcsolat a KEK valamely tag egyházzal.

A pályázatokat a KEK főtitkárához 2009. április 24-ig kell benyújtani; így

Beiktatás. Február 8-án a nagymenyeri református templomban megtörtént a Pozsonyi Református Egyházmegye elnökségének, Szabó András esperesnek és Molnár Rudolf egyházmegyei gondnoknak a beiktatása. Az ünnepi szolgálatot Fazekas László püspök végezte. Az egyházmegye további tisztségviselőit pedig Szabó András esperes iktatta be.

Tisztújítás. Március 8-án a deregnyői Református Tanulmányi Központban zajlott le a Szlovákiai Református Keresztény Nők Egyesületének tisztújító közgyűlése. A mintegy 130 küldött Fülöp Angéla iskei lelkipásztort választotta elnöké, a társelnöki tisztséget az eddigi elnök, Szabóné Kozár Éva perbenyiki lelkipásztor viseli.

Generális Konvent. Március 19-én Bekefűrdön ülésezett a Generális Konvent elnöksége. A tanácskozáson úgy döntöttek, hogy 2009. május 22-én Debrecenben ül össze az alkotmányozó zsinat, hogy

Dékánválasztás

Egyházunkhoz hasonlóan a Selye János Egyetemen is 2008-ban járt le a vezető tisztségviselők mandátuma. 2008 novemberében lezajlott a rektorválasztás: az egyetem új rektora **Tóth János** professzor lett. Tóth Jánost a köztársasági elnök 2009. február 2-án nevezte ki.

Az egyetem mindhárom karán dékánválasztásra is sor került. A Selye János Egyetem Református Teológiai Karán a kari szenátus 2009. január 16-án indította be a választási folyamatot. A dékáni posztra két jelölés érkezett, de a jelölést csak **Molnár János** fogadta el. A dékánválasztás előtt megtörtént a kari szenátus kiegészítése, amire azért volt szükség, hogy a református teológiai kar szenátusának képviselő arányos legyen az egyetemi szenátusban a kar képviselőinek számával. Így tehát a szenátus tizenegy tagra bővült. 2009. február 26-án a Református Teológiai Kar tizenegy tagú szenátusából nyolc szenátor jelent meg és szavazott a dékán személyéről. A szenátus egyhangúlag bizalmat szavazott Molnár János docensnek.

Tóth János rektor 2009. március 1-jei hatállyal újabb négy évre kinevezte Molnár János docent a Selye János Egyetem Református Teológiai Karának dékánjává.

Öllös Erzsébet

azok beküldése a Zsinati Irodára (Hlavné námestie 23; 979 01 Rimavská Sobota) **2009. április 17-ig** lehetséges. A kiírás bővebb, idegen nyelvű tájékoztatója a Zsinati Irodáról kikérhető (office@reformata.sk).

elfogadja az egységes Magyar Református Egyház alkotmányát. A történelmi eseményt Debrecenben egész napos ünnepel köszönti a reformátusság. A zsinat üzenetének kihirdetése után – május 22-én délután négy órakor – megkondul az összes magyar református templom harangja a Kárpát-medencében. (Zsinatunk az április 17-i és 18-i ülésén alakítja ki az egységesüléssel kapcsolatos álláspontját.)

Felmérés a Bibliáról. A TÁRKI Társadalomkutatási Zrt. felmérése szerint Magyarországon a felnőtt lakosság két százaléka, körülbelül 16 ezer ember olvassa naponta a Bibliát (köztük több a nő), miközben a háztartások mintegy 60 százalékában található Biblia.

A Pátria rádió protestáns műsorai:

Április 12-én, húsvétvasárnap, 9 órától a Világosságban élő istentiszteletet közvetítünk a komáromi református templomból. Igét hirdet Fazekas László püspök.

Május 3-án 8.05-től a Világosság című egyházi műsor református félórájában Krcho Tímea csécsi lelkipásztor arról elmélkedik, hogy miért rejtették el József serlegét Benjámint zsákjába.

A Világosság másnapi (hétfői) ismétlésének kezdési időpontja: 12.05

www.patriaradio.sk

Érsekújvár: 94,6 MHz

Párkány: 106,2 MHz

Kékkő: 98,3 MHz

Rozsnyó: 105,9 MHz

Kassa: 96,1 MHz

Tőketerebes: 106,7 MHz

Szerkesztő-műsorvezető: Iski Ibolya

KÁLVINISTA SZEMLE

A Szlovákiai Református Keresztény Egyház hivatalos lapja. Kiadja a Zsinati Elnökség (Jókai u. 34, 945 01 Komárno). Megjelenik havonta.

Főszerkesztő: Dr. Erdélyi Géza

Szerkesztő: A. Kis Béla

Titkár és lapterjesztő: Kis Lucia
Előfizethető a szerkesztőség címén és a református lelkész hivatalokban.

Előfizetési díj: egy évre 4,20 euró.

A lapterjesztést a szerkesztőség végzi:

930 10 Dolný Štál (Alistál) 386.

E-mail: akisbela@ba.telecom.sk

Telefon: 031/55 90 141 (egyben fax és üzenetrögzítő is)

A kéziratokat nem őrizzük meg, nem küldjük vissza, rövidítésük és szerkesztésük jogát fenntartjuk.

Nyomdai előkészítés: A. Kis Béla

Nyomja: Reproffset, Dunaszerdahely

ISSN: 1335-7298

Nyilvántartási szám: EV 162/08